

RET TEN I AARHUS DOM

afsagt den 24. april 2025

Sag BS-28988/2024-ARH

[redacted] som mandatar for
S [redacted]
(advokat [redacted])

mod

P [redacted]
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af dommer Anne Segato.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 4. juni 2024.

Den 1. marts 2023 var S [redacted] i færd med at lægge bundarmering som led i sit arbejde hos sagsøgte, P [redacted]. I denne forbindelse blev hans fod fanget i en såkaldt armeringsstol, og han faldt og pådrog sig en fraktur i sin højre tommelfinger.

Denne sag vedrører i det væsentlige spørgsmålet om, hvorvidt P [redacted] er erstatningsansvarlig for sagsøgers arbejdsulykke. Sagen angår i anden række spørgsmålet om, hvorvidt en eventuel erstatning skal reduceres eller bortfalde som følge af egen skyld.

S [redacted] har nedlagt påstand om, at P [redacted] tilpligtes at betale 67.102,34 kr. med procesrente fra den 4. juni 2024.

P [REDACTED] har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

I en anmeldelse af episoden er det anført, at hændelsen skete den 1. marts 2023 kl. 9.30. Under punktet "Beskrivelse af hændelsen" er anført følgende:

"Skadelidte er i gang med at binde armering til betondækket. Han står med bindemaskinen i højre hånd. Han drejer rundt for at kigge efter noget, og hans fod bliver fanget i armeringsstolen. Han falder, og tager fra med højre hånd, hvor han har bindemaskinen. Tommelfingeren brækker og han skal senere opereres."

Ved brev af 9. juni 2023 anerkendte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skaden som en arbejdsskade. I begrundelsen for afgørelsen er blandt andet anført følgende:

"Dit brud på højre tommelfinger er en arbejdsskade.

Det fremgår af anmeldelsen, at du den 1. marts 2023 var udsat for en hændelse, da du var i gang med at binde armering til betondæk, da din ene fod satte sig fast, og du faldt og tog fra med højre hånd.
..."

I et skema udarbejdet af P [REDACTED] vedrørende ulykken er det anført, at ulykken skete de 1. marts 2023 kl. 10.30. Under punktet "Hvad skete der" er anført følgende:

"Skadelidte er i gang med at binde armering til betondækket. Han står med bindemaskinen i højre hånd. Han drejer rundt for at kigge efter noget, og hans fod bliver fanget i armeringsstolen. Han falder, og tager fra med højre hånd, hvor han har bindemaskinen. Tommelfingeren brækker og han skal efterfølgende opereres."

Under punktet "Undersøgelse af ulykken" er anført:

"Alle de væsentlige/bagvedliggende årsager til ulykken: Han får foden ind i armeringsstolen (afstandsholder mellem armeringen), og han mister balancen, mens han vender sig rundt.

Det er altid lidt svært, når der skal bindes armering, fordi de bliver nødt til at gå på armeringen. Der var fint ryddet op, og det var ikke grunden til faldet.

Dog var der lagt flere armeringsstole ud end nødvendigt.

For at mindske risikoen for fald, skal man kunne det antal ud, som passer til armeringsnettet.

Tiltag på arbejdspladsen/i afdelingen: Først lægge dem ud, når arbejdet skal påbegyndes.”

Det, der er anført under punktet ”Undersøgelse af ulykken”, er gentaget i et skema benævnt ”Arbejds miljø Ulykkesundersøgelse”, hvori tillige er anført, at skadelidte og formanden har deltaget i undersøgelsen.

I et journalnotat fra Odense Universitetshospital vedrørende S [REDACTED] er for datoen 1. marts 2023 anført følgende årsag til henvendelsen:

”Smerter i hø. 1. finger. I forbindelse med arbejde lagde pt. rionet ud, faldt over afstandsmåler og slog hø. hånd ned i jorden. Pt. holdte værktøj i hånden, som gav et slag ind på hø. 1. finger.”

S [REDACTED]s praktiserende læge har den 14. november 2023 underskrevet funktionsattest.

Det rejste krav udgør S [REDACTED]s krav på godtgørelse for svie og smerte samt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i anledning af skaden.

P [REDACTED] har ikke haft indsigelser mod den beregningstekniske opgørelse af det rejste krav.

Forklaringer

S [REDACTED] har forklaret blandt andet, at han var ansat hos P [REDACTED] til at lave betonarbejde; alt fra armering til støbning, forskallinger m.v. Han lavede lidt af hvert. Han blev udlært i 1996.

Opgaven, de var i gang med at løse, da han kom til skade, var en spændende opgave, hvor man skulle lave nogle udendørs tanke på [REDACTED] i [REDACTED]. Der skulle laves nogle oplevelsestanke til børn og familier. Hele bundarmeringsnettet var lagt ud, og han var i gang med at binde ”hårnåle” i, som de satte rundt i kanten, og som skulle stå på højkant for at danne en forstærkning mellem under- og overnet og for at danne slutarmeringen ud mod kanten. Han sad foroverbøjet. På et tidspunkt skulle han lige rette ryggen. Han havde en bindemaskine i hånden, som automatisk fremfører tråden til armeringen. Han arbejdede ikke på dette tidspunkt med ”ålene”. Han vendte sig om og fik foden i klemme i en ”ål”. En ”ål” er, set i profil, trekantet og lavet af 6 mm stål/jern. Hvis man vender den rundt, kan man se et gitter. Man monterer den på undernettet for at skabe afstand til det næste lag. Det var ikke ham, der havde lagt ”ålen” ud. Han husker ikke, om den var der, da han satte sig ned, men det mener han ikke.

På foto 6 i hjælpebilaget ses "ålen" som de meget tynde stykker tråd.

Da han rejste sig op efter at have siddet foroverbøjet, fik han foden ind i "ålen". Han var i bevægelse og faldt. Han tog fra med hånden og tommelfingeren. Han tror, at det var en kollega, der havde lagt "ålen" ud. Uheldet skete om formiddagen, lige inden frokost. Der var en del "trafik" på det sted på armeringsnettet, hvor han arbejdede, og der havde været personer bag ham, men han var ikke vidende om, hvad de lavede, idet han koncentrerede sig om sit eget. De havde rigtig travlt, for de skulle være klar til at støbe fredag eller lørdag. Ulykken skete en tirsdag. De var 5-6 mand, der gik på dækket, som var et forholdsvis lille areal.

Der var ikke, som han husker, lagt en plan for, hvordan de skulle lægge "ålene" ud, men de planlagde det i sjakket. De var alle erfarne folk, og der var ikke en, der dikterede, hvordan de skulle gøre. De havde ikke talt om, hvordan de skulle starte og slutte. De gik bare i gang i sjakket. Hvis han skulle bestemme, ville han have sørget for, at man var startet fra en af enderne og arbejdede kontrolleret frem, f.eks. fra højre til venstre eller omvendt. Man lægger "ål" ud efter behov, dvs. man går ikke længere frem, end godt er. Det er måske en lidt langsommere proces, men en mere sikker proces i hans optik. Det overordnede ansvar for arbejdet og de ansatte var i hans optik arbejdsgiverens. På pladsen var det i princippet en sjakbajs, der traf beslutningerne. I et sjak taler man om tingene, men det kan sagtens forekomme, at sjakbajsen siger, hvordan de skal gøre tingene. De står ikke og diskuterer tingene i længere tid. Sjakbajsen, M [REDACTED] G [REDACTED], var i hans optik ikke på arbejde den dag. Man kunne have lagt nogle gangplader ud på armeringsnettet, og de ville sandsynligvis have forhindret ulykken. Man kan dog ikke lægge "ål" oven på en gangplade.

En "ål" er lavet i jern ligesom armeringen, og den er tynd og har samme farve som det øvrige materiale. Den er svær at se, og den pågældende dag var der til lige lavtstående sol.

Hvis han selv skulle lægge en "ål", og der sad en kollega med ryggen til, ville han nok lige orientere kollegaen om "ålen". Det er god skik, og han gør det også i dag, hvis han kan se, at noget kan være potentielt farligt for en kollega. Han mindes ikke, at nogen sagde til ham den pågældende dag, at der var lagt noget ud. Der var heller ikke, som han husker det, givet nogen instruktion om at sige til.

Han er uddannet konstruktør. Han har udført denne armeringsopgaver, siden han blev uddannet, bortset fra en periode på 4 år.

Det kan være farligt at gå på et armeringsnet, for man kan falde i armeringen. Maskestørrelsen på det konkrete armeringsnet var 15x15 cm. Jo større maskevidde, jo flere forholdsregler skal man tage. Han ved ikke, om der er krav om udlægning af gangplader ved en maskestørrelse på 15x15 cm. Han var bekendt med, at man skulle være opmærksom på grund af faldrisikoen. Dette vidste han i kraft af sin erfaring. Der var ikke nogen, der havde sagt det til ham.

En gangplade er typisk lavet af finér og er 70x240 cm stor. Der er typisk lagt flere gangplader ud efter hinanden. Man kan ikke binde "ål" ud på en træplade. Man kunne dog godt have smidt en stak "ål" på træpladen alligevel.

Teamet bestod af ham, en sjakbajs ved navn M. G., en ansat ved navn A., en ansat ved navn O., J. og P. M. S. var formand på pladsen. Han mener ikke, at M. S. var der den dag, men han så ham på pladsen af og til. P. var kranfører og kollega. P. stod ved kranen og var den pågældende dag ved anhugge kædeslænget til armeringen. P. stod med en fjernbetjening og betjente kranen. Han ved ikke, hvem i sjakket der havde med "ålene" at gøre. Arbejdet med "ålene" var i princippet noget, de alle deltog i. I hans tilfælde stod han og bandt "hårnåle" i. Han deltog ikke i udlægning af rivenet og "ål". Han placerede ikke selv "ål" i det pågældende projekt. Han ved ikke, hvem der havde denne opgave på pladsen.

Den måde, de skulle bevæge sig rundt på pladsen, mindede om og var i princippet en gentagelse af de opgaver, han i øvrigt har haft siden 1996, for så vidt angår selve fremgangsmåden. Opgaven var ikke svær for ham set i forhold til andre opgaver.

Den "ål", han faldt i, var nok 15-20 cm høj og 1 meter lang. Han husker ikke, hvor mange ål der lå bag ham. Det hele gik så stærkt. Han vidste ikke, at den "ål", han faldt over, var der. Han så ikke "ålen", han faldt over, man han kunne se "ålen", da han rejste sig op. Han husker ikke, om der var flere "ål".

Da uheldet skete, troede han først bare, at han havde slået tommelfingeren, og han prøvede at arbejde videre, men han kunne mærke, at der var noget galt. Han talte med A. og med P. om uheldet. Han sagde, at han lige ville gå op i skurvognen og tage handsken af for at se, hvad der var sket. Han tror, at han ringede til formanden. Han kom også med nogle høje udbrud á la "For helvede", da uheldet skete. Han mindes ikke, om han råbte eller skældte ud, lige da ulykken skete.

Han har ikke været involveret i efterfølgende undersøgelser af, hvad der skete ved uheldet.

Foreholdt at det af dokumentet "Ulykkesundersøgelse", ekstraktens side 53, fremgår, at skadelidte og formanden havde deltaget i undersøgelsen, har S [REDACTED] forklaret, at han muligvis har talt med formanden om det, der står om de bagvedliggende årsager. Han husker, at han talte med formanden om, hvad der var sket. Formanden var der ikke, da uheldet skete, men han kom senere, og de har talt sammen i telefonen.

Foreholdt at det i samme bilag er anført, at "Dog var der lagt flere armeringsstole ud end nødvendigt", har han forklaret, at han husker, at der var flere "ål", men han husker ikke antallet.

De havde travlt på pladsen. De udførte akkordarbejde. Dette er han sikker på.

Han husker ikke at have deltaget i morgenmøder og mener heller ikke, at der blev holdt morgenmøder på pladsen. Han var blevet tilkaldt til pladsen for at hjælpe til samme dag. Uheldet skete første dag, han var på pladsen. De andre pladser, han har været på, har der ikke, så vidt han husker, været afholdt morgenmøder.

Foreholdt at oplysningen om, at nogen havde placeret noget bag ham, først er fremkommet under sagen, har han forklaret, at det er noget, han har oplyst 3F om. Han kan ikke sige, hvorfor det ikke er fremgået af de papirer, der er udarbejdet tidligere i sagen. Det er ikke ham, der har skrevet anmeldelsen til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Han mener heller ikke, at nogen har læst op for ham, hvad der er skrevet.

Han mener ikke, at han stod ude på uheldsstedet og talte med formanden. Han talte med formanden om ulykken samme dag, for han ringede til formanden og sagde, at han kørte på skadestuen. Han har efterfølgende talt med formanden. Han mener ikke, at det er ham, der har udfyldt ulykkesundersøgelsen. Det er ikke ham, der har skrevet punktet "Tiltag på arbejdspladsen".

T [REDACTED] har som vidne forklaret blandt andet at hun er ansat hos P [REDACTED] og har været der i 11 år. Virksomheden har omkring 5000 ansatte. Hun står for arbejdsmiljø og sikkerhed på virksomhedens pladser på Fyn og i Jylland. Hun er afdelingsleder KMA. "K" står for kvalitet, "M" for miljø og "A" for arbejdsmiljø.

I virksomheden har de forskellige størrelser byggepladser. Den omhandlede byggeplads var lidt mindre end sædvanligt, og der var ikke så mange personer involveret. I vidnets team er der ansat 5 andre medarbejdere, som har hver sit område. På nogle pladser er der en medarbejder fra teamet hele tiden, og på andre er de der ikke på fuld tid. Det var C [REDACTED], der var tilknyttet den konkrete plads. C [REDACTED] er ikke ansat i virksomheden længere. Ved

udgangen af en måne gennemgår de de ulykker, der måtte have været. Hun havde ikke selv set pladsen forud for uheldet, men hun har været derude senere, dog ikke lige efter uheldet.

I et team på arbejdspladsen er det sjakbajsen, som uddelegerer opgaverne til folkene på pladsen. Formændene er enten på sagen hele tiden eller har flere sager, så de ikke er der fast. En formand kan have flere pladser, hvorimod en sjakbajs typisk kun har én plads ad gangen. Hende bekendt havde sjakbajsen på den konkrete plads ikke flere pladser.

I virksomheden har de et lukket system, hvor de registrerer alle ulykker. Der er en række tekster, som de skal udfylde, fordi oplysningerne skal videre til arbejdstilsynet. Grunden til, at de har systemerne, er, at virksomheden er certificeret på områderne kvalitet, miljø og arbejdsmiljø. Det betyder, at man har en vis kvalitet på områderne. De har udover standarderne til arbejdstilsynet også andre dokumenter, de skal udfylde, og de går ret meget op i disse for at lære af ulykker eller nærvædsulykker. Hun fik kendskab til sagen fra C [REDACTED] og via deres system. Lige da uheldet skete, tænkte de ikke, at det var så alvorligt. De fik en anmeldelse om, at der var en, der var faldet og skulle have tjekket sin finger. Bagefter tager de altid kontakt til den skadelidte, for det er godt at ringe til den, der er kommet til skade, for at være sikker på at få det rigtige hændelsesforløb oplyst. Det var C [REDACTED], der tog kontakt til S [REDACTED], men vidnet har også selv talt med ham. De har slet ikke hørt noget om, at der var nogen, der havde lagt noget bag ham. Hun har talt med C [REDACTED], som heller ikke har hørt dette. De talte om, hvad der kunne gøres for at undgå noget tilsvarende. Det var først, da retssagen startede, at hun hørte om, at der var nogen, der skulle have lagt noget bag S [REDACTED].

Dokumentet, ekstraktens side 49, er en standard, de udfylder med oplysning om, hvad der er sket, hvornår m.v. samt varigheden af forventet fravær. Sådan et skema kan godt stå åbent i nogle dage, mens de finder ud af, hvad der er sket. Det er C [REDACTED], der har udfyldt punktet "Hvad skete der". C [REDACTED] har fået oplysningerne fra personen, der faldt, og i samarbejde med formanden.

Dokumentet på side 51 hører sammen med dokumentet på side 49. De skal udfylde standarderne til arbejdstilsynet.

Når der i dokumentet på side 53 står, at skadelidte og formand har deltaget i undersøgelsen, betyder det, at man har talt med dem begge, men det kan godt være pr. telefon. Der er flere informationer i deres system end det fremlagte. De kan skrive kommentarer, og hun ved, at de har talt om, hvad de kunne gøre på pladsen i stedet. De udfylder skemaet som en del af det, de gør i relation til deres certificering.

Der gælder regler for, hvornår man skal udlægge gangplader på en plads. Man plejer at lægge dem ud, når maskerne er større end 15x15 cm. De prøver hele tiden at skåne folks knæ m.v., for det er hårdt at gå på armering. De prøver med plastikplader m.v. Hvis der skal gås en lang strækning, vil de sige, at der skal lægges gangplader ud, men her var der tale om et mindre område.

Hun ved ikke noget om, hvem der gjorde hvad på pladsen.

De kan godt anbefale gangplader i andre tilfælde end ved masker større end 15x15 cm. Når de kommer ud på pladserne, prøver de at lave et samarbejde med personer på pladsen. Der er nogen, der laver små knæpuder, når de skal sidde ned, for det er hårdt for knæene. Hvis der er et lovkrav om noget, siger de til folkene, at det skal gøres. Ellers prøver de at få et samarbejde med folkene omkring forholdene.

Det er enten C [redacted] eller hende selv, der i dokumentet på ekstraktens side 53 har skrevet punktet "Tiltag på arbejdspladsen/i afdelingen". De udfylder aldrig punktet uden at have talt med folkene. Hun spurgte faktisk ude på pladsen, om det var en ide at spraymale "ålene", inden de lagde dem ud, så man tydeligere kunne se dem. Hun fik at vide, at det ville man ikke få gjort. Hun har også ringet til en anden formand og spurgt, om det kunne være en ide, men det var det ikke.

Tiltaget, som blev skrevet ind i dokumentet, skulle sikre, at man lukkede over de ål, der var lagt ud, og ikke skulle lægge flere ål ud, end man lukkede af.

Undersøgelsen har ikke angået, hvem der havde lagt ålene ud.

P [redacted] har som vidne forklaret blandt andet, at han har været ansat hos P [redacted], men ikke er det længere. Han er p.t. sygemeldt. Hos P [redacted] var han med i et sjak og var kranfører. Han stod oppe på kanten af det, de lavede, og hejsede ned. Han lavede alt indenfor beton på stedet. Han er bygningsstruktør.

Den konkrete opgave bestod i, at de skulle lave et bassin foran et akvarium af en art. De skulle lægge rivenet ud, så de kunne støbe en bundplade, som der skulle stå en kran på. De havde travlt. Han husker det sådan, at de kun var 4 ude på pladsen udover ham selv; O [redacted], J [redacted], A [redacted] og S [redacted]. Han husker ikke, om M [redacted] G [redacted] var der den pågældende dag. M [redacted] G [redacted] var sjakbajs.

Den pågældende dag stod han og var ved at få noget nyt sat på krogene. Han så ikke S [redacted]s fald, men han så, hvor S [redacted] stod før faldet, og hvordan han lå med foden sat fast i en af "ålene" efter uheldet. S [redacted] kunne ikke komme fri. Dem,

der var på stedet, fik ham drejet lidt og fik ham derved fri. S■■■■ var i gang med at binde kantbøjler på ude for enden af rivenettet. Der skulle lægges a-stole i metal op for at danne afstandene mellem rivenettene. A-stolene er cirka 1,5 meter lange.

S■■■■ stod med ryggen mod det, der i øvrig skete. De andre gik og bandt a-stolene, "ålene" på, så det passede med det næste rivenet. Det var et stort stykke, der var bundet ud, og der blev bundet ekstra "ål" på, så der var klar til det næste lag net. Man bandt et forholdsvis stort område til med "ål". Det var ikke S■■■■, der gjorde det, men J■■■■ og O■■■■. Det gik stærkt, for de havde kun den tid, der gik, fra kranen hentede det ene net, til den havde hentet det næste, dvs. cirka et minuts tid. Det foregik, ligesom det plejede. De spekulerede ikke på, hvad de andre gjorde. Man kunne ikke forhindre, at "ålene" var der, men man kunne sige til dem, der stod med ryggen til, at man var der. Det gør de nogle gange, men andre gange går det bare stærkt.

Efter uheldet fortalte S■■■■, at han var trådt et skridt tilbage og ville vende sig om, men at han i det samme fik spidsen af tærne ind i en af a-stolene og faldt. Vidnet ville selv bare have bakket. Der er en halv meter mellem a-stolene, så der var en chance for ikke at ramme en a-stol. Det plejer at gå. Hvis vidnet havde været ved at lægge a-stole op, og han kunne se, at en kollega var uopmærksom, ville han have sagt noget.

De to kolleger, som satte a-stolene op, byggede stille og roligt hen mod S■■■■ og forbi ham, mens han stod med ryggen til. Det var en helt sædvanlig måde at lægge a-stole ud på. Det havde ikke noget med pladsen at gøre. De laver et net, lægger "ålene" ud og lægger derefter næste net ud.

J■■■■ har som vidne forklaret blandt andet, at han tidligere var ansat hos P■■■■, men ikke er det længere. Han stoppede ikke så længe efter projektet i ■■■■■. Han har beskæftiget sig med betonarbejde i cirka 27 år i forskellige firmaer. Han har ingen særlig uddannelse. I marts 2023 havde han været hos P■■■■ i cirka 3 år.

I det sjak, der arbejdede på det pågældende projekt, var de ud over ham selv også P■■■■, M■■■■ G■■■■, og S■■■■. M■■■■ var formand. De skulle lave støbearbejde til et bassin. De startede med at lave et tyndt betonlag, hvorefter de byggede op med armeringsnet. Mellem armeringsnettene skulle der lægges "ål", som er jern, der står som en trekant. Hans egen arbejdsopgave var primært armering. Han kørte også kran, da kranen kom. Før det anvendte de en Manitou.

Han kan godt huske, at S■■■■ kom til skade på pladsen, men han så det ikke ske. Han mener, at han var i gang med at lægge net ud. Han kunne høre S■■■■

sige "Av". Han gjorde ikke så meget. Han spurgte, om S■■■■ var okay. Han så S■■■■ ligge ned. Han lagde ikke mærke til, hvorfor S■■■■ var faldet. Han mindes ikke, at S■■■■ på dette tidspunkt sagde noget om, hvorfor han var faldet. S■■■■ sagde måske noget senere.

Der stod nogle a-stole, som var sat op, så de kunne lægge nettet ovenpå. Der var også nogle a-stole, som skulle sættes op. Det er sådan, man bygger op. Man laver to lag, bundarmering og toparmering. Der var ikke noget særligt ved pladsen. Den var ikke indrettet anderledes end andre steder, men den var ikke så stor som andre pladser. Arbejdsgangen var som så mange andre gange. De havde alle fire lavet denne type arbejde mange gange.

Han har ikke hørt, at der var nogen, der havde lagt noget, som S■■■■ var faldet over. Han hørte om det forleden dag, men ellers ikke. Der var ikke snak om det på pladsen, så vidt han mindes. Alle havde mange års erfaring og havde været i gang et stykke tid. S■■■■ var erfaren. De lavede en halv bundplade og støbte derefter den anden halvdel. Han husker ikke, om uheldet skete under udførelsen af den første eller den anden halvdel. De arbejdede ikke på akkord. De havde altid travlt, men han mener ikke, at de havde mere travlt, end de plejede.

De holdt næsten hver morgen morgenmøde, hvor de talte om, hvad der skulle laves. S■■■■ sad inde i skuret sammen med de andre. Det var sjakbajsen M■■■■, der førte ordet, men de talte allesammen.

Han mener, at det var ham selv, S■■■■ og P■■■■, der satte a-stole op, da S■■■■ kom til skade. Hvis det skete, var mens kranen var der, var det M■■■■, P■■■■ og S■■■■, der gjorde det. S■■■■ gik videre med stolene, og de to andre lagde net på. Han mindes, at det var sådan, det foregik. Sjakbajsen var på pladsen den pågældende dag. Han er i tvivl, om formanden var der. Det tror han ikke.

Foreholdt forklaringen fra S■■■■ og fra P■■■■ om, at S■■■■ var i gang med en yderkant, har vidnet forklaret, at han mener, at de alle var med til at lave yderkanten.

Han hørte forleden dag hos M■■■■ S■■■■, at der var en, der skulle have sat en a-stol bag S■■■■. Han har deltaget i et møde med advokaten og T■■■■ om sagen. Han, advokaten, formanden og sjakbajsen holdt et møde over Teams for et par uger siden for at genopfriske sagen.

M■■■■ S■■■■ har som vidne forklaret blandt andet, at han har talt med sagsøgtes advokat for nylig i et Teams møde, hvor hans kolleger også deltog.

Han er ansat hos P [redacted] og var før det ansat i et datterselskab. Han har været ansat i P [redacted] i 2 år, men han har beskæftiget sig med betonarbejde i knap 20 år. Han har ikke nogen uddannelse på området. Han har arbejdet som formand i 3 år.

Han husker opgaven i [redacted]. De skulle lave nogle bassiner for kommunen. Han var formand for pladsen, hvilket betød, at han havde ansvaret for den daglige ledelse og produktion i samarbejde med projektlederen. Han havde en sjakbajs på pladsen. Han havde flere projekter på daværende tidspunkt og var derfor ikke på pladsen hver dag. Han var ikke på pladsen, da uheldet skete, men han mener, at han kom derud efterfølgende, samme dag. Han er dog ikke sikker på dette.

Han husker ikke, om S [redacted] allerede var kørt, da han kom ud på pladsen. Det mener han. Han talte med S [redacted] dagen efter. Han har helt sikkert talt med de øvrige på pladsen om ulykken. Han husker ikke, hvad de talte om. Han forstod på S [redacted], at S [redacted] var væltet og havde fået sin tommelfinger ned i et armeringsnet og vredet tommelfingeren. S [redacted] var faldet over en armeringsstol/"ål". Han husker ikke, hvornår han fik dette at vide, men det ville være unaturligt ikke at tale om det på pladsen.

S [redacted] havde ringet til ham og fortalt, at han var kommet til skade. Der kom ikke noget nyt frem udover, at han var faldet over en "ål".

Pladsen så i hans optik ud, som den burde. Han husker ikke, om "ålene" lå i en bunke, men det ville undre ham, hvis de lå i arbejdsområderne i en bunke, for der skulle ikke ligge for mange. Han så pladsen sådan, at det var tilrettelagt, at der blev lagt et lag armeringsnet, sat ål op, hvorefter det næste lag armeringsnet blev lagt.

Der er en masse regler fra arbejdstilsynet om, hvordan der skal se ud ved sådan noget arbejde. Maskestørrelsen på armeringsnettet gjorde ikke, at der skulle udlægges gangplader. Det var sjældent, han var på pladsen fra morgenstunden, men han havde nogle gange nogle snakke med medarbejderne om arbejdet, og han går ud fra, at sjakbajsen også havde daglige snakke. Det kunne også være, mens man drak kaffe, mens andre måske tog 5-10 minutter ud af arbejdsdagen for at drøfte arbejdet. Det var op til den enkelte sjakbajs at vurdere, hvordan opstarten på dagen foregik. Ansvar var hos vidnet, som også havde det overordnede ansvar for udførelsen af arbejdet.

Omfanget af hans instruktion af de enkelte sjak afhang meget af den enkelte sjakbajs. Han havde også en dialog med arbejdsmiljøteamet, som kom på besøg på pladserne.

Som han har forstået det, var S■■■■s opgave på projektet at hjælpe til med armeringen, lægge a-stole ud og montere armeringsnet.

I Teams mødet med sagsøgtes advokat deltog T■■■■, advokaten, han selv og M■■■■ G■■■■. De talte om episoden og om, hvad der var sket. De talte også om S■■■■s arbejdsopgave, da han kom til skade. Hver især fortalte, hvad de kunne huske. De talte også om, hvem der havde lagt armeringsstolene ud. Konklusionen er, at S■■■■ havde lagt stolene ud eller havde været med til at lægge dem ud.

M■■■■ G■■■■ har som vidne forklaret blandt andet, at han har deltaget i et Teams møde sammen med sine kolleger i mandags. De talte om sagen og om, hvad der var sket.

Han er ikke længere ansat i P■■■■. Han stoppede 1. oktober 2024. Han nåede at være i virksomheden i 2½ år og havde forinden været ansat i et datterselskab i 2 perioder, nok sammenlagt 4-5 år. Han har beskæftiget sig med beton i forskellige virksomheder i cirka 15 år. Han er uddannet bygningsstruktør i 2012.

Han var sjakbajs på pladsen i ■■■■■. De lavede bundarmering til et akvarium. På det tidspunkt, da S■■■■ kom til skade, var de S■■■■, P■■■■, J■■■■ og ham selv.

Han var selv til stede, da uheldet skete, men han så det ikke. Han mener, at det var ham, der kørte Manitouen. Han stod på asfalten og kørte Manitouen. Han brugte den som en slags kran og skulle krane net.

Når M■■■■ S■■■■ ikke var der, var det ham, der bestemte og satte folk til, hvad de skulle lave. De lavede en bundplade med net i bunden, satte a-stole ovenpå og lagde derefter et net ovenpå. En "ål" er det, der ligger neden under a-stolen. Det var dette arbejde, de var i gang med på uheldstidspunktet. De var nok 65-70 % færdige. De var i gang med at lægge a-stolene ud. S■■■■ satte a-stole, vidnet eller P■■■■ lagde enten net eller kørte Manitou, og J■■■■ lagde helt sikkert net. A-stolene skulle lægges ud successivt, så der blev skabt afstand mellem de to rivenet. A-stolene blev hejst ned fra en palle ude i siden. Man gik ud og hentede et bundt med 10-15 styk, satte dem, hentede et nyt bundt og placerede dem i forlængelse af de andre. A-stolene var en meter lange og måske 18 cm høje. Man kunne tage dem med hænderne. S■■■■s opgave var at sætte a-stole ud.

Han blev bekendt med uheldet, fordi man kunne høre S■■■■ falde og sige "Av". Vidnet så, at han lå ned, men kunne ikke se, hvorfor han var faldet. De talte om, hvordan han havde det. S■■■■ var øm, men der var ikke mere end det. Efter en

times tid var S [redacted] nødt til at gå op. Han nævnte ikke noget om, at nogen havde stillet en a-stol eller en "ål" lige bag ham, og at det var derfor, han var faldet.

Arbejdet var timelønnet. Man havde altid travlt og havde altid deadlines, men som han husker det, var de ikke bagud. De havde dog heller ikke god tid.

De mødtes altid om morgenen i skurvognen og fik en kop kaffe, men de talte ikke om, hvad de skulle, for alle vidste, hvad de skulle, og vidnet var den mindst erfarne af dem alle.

Han er sikker på, at det var enten ham eller P [redacted], der stod med Manitou'en på uheldstidspunktet. Hvis det var P [redacted], stod vidnet nede i bunden. Hans opgave var så at tage imod nettet sammen med J [redacted] og lægge det. Til at starte med gik de alle sammen; han selv, J [redacted] og S [redacted], og satte a-stole. Da de var et stykke fremme i processen, lagde vidnet og J [redacted] net.

På Teams mødet for nylig drøftede de, hvad de lavede af opgaver på pladsen.

Foreholdt S [redacted]s forklaring om, at han arbejdede ude i kanten med at sætte "hårnåle", har vidnet forklaret, at han ikke kan sige dette. Han er rimeligt sikker på, at S [redacted] satte a-stole.

Parternes synspunkter

S [redacted] har i sit påstandsdokument anført:

"...

ANBRINGENDER

Til støtte for den i sagen nedlagte påstand, gøres det gældende at:

- at arbejdet ikke var tilrettelagt og ikke blev udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 38, særligt
- at arbejdsstedet ikke var indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42,
- at de tekniske hjælpemidler ikke var indrettet og ikke blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 45,
- at der ikke blev givet instruktion om de sikkerhedsmæssige risici, samt at der ikke blev gennemført et effektivt tilsyn, jf. normerne i arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17,
- at der er enighed om at der forud for ulykken var lagt for mange armeringsstole ud,

- at der på arbejdspladsen burde der have været udlagt gangplader for at mindske risikoen for faldskader,
- at armeringsarbejdet burde have været planlagt således, at det foregik fra en ende til den anden i et kontinuerligt flow. Hvilket ikke skete på ulykkestidspunktet,
- at det bestrides, at den pågældende armeringsstol/ål lå bag sagsøger under hele arbejdets udførelse,

Da skaden beror på individuelle medarbejderes fejl og/eller forsømmelser, gøres endvidere gældende, at sagsøgte også har pådraget sig hæftelsesansvar for disses skadevoldende handlinger, jf. DL 3-19-2, særligt i det kollegaen ikke sikrede sig, at sagsøger var bekendt med at der var blevet udlagt en "ål" mens sagsøger arbejdede med ryggen til. At der ikke er udvist erstatningsrelevant egen skyld.
..."

P [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført:

" ...

3. Anbringender

3.1 Bevisbyrde

Bevisbyrden i sagen er ligefrem, og det påhviler derfor Sagsøger at løfte bevisbyrden dels for det faktiske hændelsesforløb, dels at Sagsøgte har begået fejl eller forsømmelser af betydning for kravet, herunder ikke overholdt arbejdsmiljølovens regler.

Det bestrides at Sagsøgte har løftet disse bevisbyrder.

3.2 Ansvarsgrundlag

Det bestrides, at ulykken kan henføres til fejl og forsømmelser begået af sagsøgte, eller til nogen for hvem sagsøgte hæfter.

Det bestrides, at Sagsøger har løftet bevisbyrden for, at arbejdsmiljølovens §§ 38, 42 og 45 ikke var overholdt af sagsøgte, ligesom Sagsøger ikke har løftet bevisbyrden for, at Sagsøgte ikke har overholdt normerne i arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17.

Tilsvarende har Sagsøger ikke løftet bevisbyrden for, at der skulle foreligge et hæftelsesansvar efter DL 3-19-2, idet der ikke foreligger dokumentation for, at en af Sagsøgtes ansatte skulle have placeret en armeringsstol bag Sagsøger eller at en ansat i øvrigt måtte have handlet ansvarspådragende.

Det bestrides at Sagsøger har godtgjort at der gælder et krav om udlægning af gangplader, som Sagsøgters har anført i replikken af 3. oktober 2024, dvs. ca. 1,5 år efter uheldet.

Endeligt bestrides det, at arbejdet var planlagt eller tilrettelagt uforsvarligt. Den omstændighed, at Sagsøger overser armeringsstolen og falder, må betragtes som et hændeligt uheld, som Sagsøgte ikke er ansvarlig for.

3.3 Egen skyld/medvirken

Det gøres gældende, at Sagsøger har udvist en sådan grad af egen skyld, at et evt. ansvar for Sagsøgte bør falde bort, subsidiært reduceres.

Sagsøger har beskrevet hændelsesforløbet i stævningen af 4. juni 2024, på side 2, som følgende:

"Mens sagsøger var ved at udføre arbejdsopgaven, stod han med en bindemaskine i hånden, og uden sagsøgers viden var der en kollega, der udlagde en armeringsstol, en såkaldt "ål", bag ved sagsøger."

Sagsøgers beskrivelse mere end 1 år efter hændelsen er udokumenteret. Tværtimod må der lægges særlig vægt på den tidsnære beskrivelse af ulykken i bilag A, hvoraf fremgår:

"Skadelidte er i gang med at binde armering til betondækket. Han står med bindemaskinen i højre hånd. Han drejer rundt for at kigge efter noget, og hans fod bliver fanget i armeringsstolen. Han falder, og tager fra med højre hånd, hvor han har bindemaskinen. Tommelfingeren brækker og han skal efterfølgende opereres."

Og ligeledes ulykkesundersøgelsen, Bilag B, som Sagsøger selv deltog i, og hvor følgende er beskrevet:

"Han får foden ind i armeringsstolen (afstandsholder mellem armeringen), og han mister balancen, mens han vender sig rundt. Det er altid lidt svært, når der skal bindes armering, fordi de bliver nødt til at gå på armeringen. Der var fint ryddet op, og det var ikke grunden til faldet. Dog var der lagt flere armeringsstole ud end nødvendigt. For at mindske risikoen for fald, skal man [kun lægge] det antal ud, som passer til armeringsnettet." [Mine understregninger]

Til yderligere støtte herfor, fremgår det heller ikke af anmeldelsen til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, bilag 4, at en af Sagsøgers kollegaer skulle have placeret en armeringsstol bag Sagsøger inden uheldets indtræden.

Det gøres gældende, at ulykken skyldtes Sagsøgers manglende agtpågivenhed, da han overså en armeringsstol, som var placeret bag ham under hele arbejdet. Derudover bestod Sagsøgers opgaver af enkle og sædvanlige arbejdsopgaver, som han var blevet instrueret i, og der blev ført tilsyn på pladsen af erfarne ansatte.

Sagsøger har derfor udvist egen skyld ved at færdes på arbejdspladsen uden tilstrækkelig agtpågivenhed og opmærksomhed, hvilket forårsagede uheldet.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Det er ubestridt, at S [REDACTED] den pågældende dag var i færd med at lægge bundarmering som led i sit arbejde hos P [REDACTED], at hans fod blev fanget i en armeringsstol, og at han faldt og pådrog sig en fraktur i sin højre tommelfinger.

Efter de afgivne forklaringer og det, der fremgår af de dokumenter, der blev udfyldt i forlængelse af ulykken, lægger retten til grund, at arbejdspladsen var i en tilstand og så ryddelig, som man normalt ville forvente for en arbejdsplads som den pågældende. Det bemærkes herved, at S [REDACTED] og hans kolleger arbejdede på et armeringsnet, som i sagens natur var hullet, og at der ikke var genstande på stedet, som ikke var forventelige for det pågældende arbejdssted.

Retten finder det efter bevisførelsen ikke godtgjort, at P [REDACTED] burde have sørget for udlægning af gangplader i forbindelse med det pågældende arbejdes udførelse. Retten har herved lagt vægt dels på oplysningerne om størrelsen på maskerne i nettet, dels på forklaringen fra vidnet P [REDACTED] om, at arbejdet med armeringsstolene hele tiden var i fremdrift og skulle udføres, inden kranen løftede det næste net op. Heller ikke spraymaling af armeringsstolene kunne efter rettens opfattelse have afværget ulykken, som ifølge det oplyste skete, idet S [REDACTED] vendte sig rundt. Efter de afgivne forklaringer om det pågældende arbejde er det yderligere ikke godtgjort, at antallet af armeringsstole var årsag til ulykken.

Retten lægger efter bevisførelsen til grund, at de arbejdsopgaver, som S [REDACTED] [REDACTED] udførte den pågældende dag, var helt sædvanlige og ukomplicerede rutineopgaver, og at S [REDACTED] og i øvrigt alle hans kolleger på pladsen var særdeles erfarne og derfor kunne forventes forsvarligt at kunne udføre de pågældende arbejdsopgaver uden særlig instruks eller tilsyn.

Retten finder herefter ikke grundlag for at fastslå, at P [REDACTED] burde have handlet anderledes end sket i relation til arbejdets tilrettelæggelse, arbejdspladsens indretning eller tilsynet med arbejdets udførelse. Det er heller ikke godtgjort, at de tekniske hjælpemidler ikke var indrettet eller ikke blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Som sagen foreligger oplyst, finder retten det videre ikke godtgjort, at den armeringsstol, som S [REDACTED]s fod sad fast i, var udlagt af en af hans kolleger uden hans viden. Det bemærkes herved, at en sådan oplysning ikke er medtaget i nogen af de dokumenter, der blev udarbejdet i forlængelse af ulykken, og at oplysningerne i disse dokumenter om, hvordan ulykken skete, må formodes at være baseret på navnlig S [REDACTED]s egne oplysninger. Oplysningerne i dokumenterne udarbejdet af P [REDACTED] svarer således i det væsentlige til de oplysninger, der fremgår af journalnotatet fra Odense Universitetshospital i S [REDACTED]s lægejournal.

Der er således ikke anledning til at pålægge P [REDACTED] et ansvar i anledning af ulykken, hverken som følge af normerne/principperne i arbejdsmiljølovens §§ 38, 42, 45, 16 eller 17, eller som følge af bestemmelsen i Danske Lovs 3-19-2.

P [REDACTED] frifindes derfor for det rejste krav.

Efter sagens udfald skal [REDACTED] som mandatar for S [REDACTED] [REDACTED] betale sagsomkostninger til P [REDACTED]. Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, omfang og forløb fastsat til dækning af advokatudgift med 25.000 kr. og af udgifter til vidneførsel med 6.560 kr., i alt 31.560 kr. P [REDACTED] er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte, P [REDACTED], frifindes.

Inden 14 dage skal [REDACTED] som mandatar for S [REDACTED] [REDACTED] til P [REDACTED] betale sagsomkostninger med 31.650 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.